

## **Verslag Meesterschapsteam Klassieke Talen 2020 / 2021**

juli 2021

### **Beknopt jaarverslag 2020-2021**

Het meesterschapsteam Klassieke Talen bestond in het academisch jaar 2020-2021 uit Lidewij van Gils (UvA) en Ronald Blankenburg (Radboud Universiteit). Zij hebben, deels in samenwerking met de vakvereniging (VCN), de landelijke onderzoeksschool (OIKOS) en de vakdidactici Klassieke Talen, publieksactiviteiten ontplooid o.a. op het gebied van Inclusiviteit en Toegankelijkheid van ons vakgebied, onderzoek gedaan, gepresenteerd en gepubliceerd naar bijvoorbeeld het gebruik van digitaal lesmateriaal en nascholing en onderwijs gegeven op het gebied van Vertaaldidactiek en Receptiestudies. Ook is de samenwerking met gepromoveerde en promoverende docenten versterkt en zullen drie docenten Klassieke Talen per september 2021 beginnen aan promotieonderzoek, waarvan er één vakdidactisch onderzoek zal doen binnen Dudoc Alfa naar vakoverstijgend onderwijs.

### **Samenwerking in binnen en buiten Nederland**

Meesterschap Klassieke Talen is in de landelijke onderzoeksschool op het gebied van de Oudheid (OIKOS) zichtbaar met het *Platform Learning & Teaching*. De Vereniging Classici Nederland (VCN) heeft een VO-WO-commissie waarin Meesterschap ook vertegenwoordigd is en er zijn nauwe banden met het Nederlands Klassiek Verbond (NKV) dat gericht is op een breed publiek. Verder zijn de leden van het Meesterschapsteam betrokken bij de Nederlandse universitaire vakdidactici Klassieke Talen en bij vakdidactische overleggen binnen de eigen universiteit (UvA en Radboud). Buiten Nederland is contact gelegd met collega's uit het Verenigd Koninkrijk, Italië, België en de Verenigde Staten voor mogelijke toekomstige samenwerking op het gebied van vakdidactisch onderzoek.

### **Activiteiten en PR**

In februari 2021 is de drukbezochte, tweedaagse online Conferentie *Shared Antiquity* georganiseerd voor alle leden van OIKOS, bestuursleden van de VCN en het NKV en de werkgroep Klassieken in het PO (org. Lidewij van Gils, Miko Flohr en Gerry Wakker). Het doel van de conferentie was om elkaar te inspireren met initiatieven en ervaringen op het gebied van inclusief en toegankelijk onderwijs in VO en WO, waarbij inclusiviteit gaat over het verbreden van geografische, chronologische en disciplinaire grenzen van ons vakgebied en toegankelijkheid over socio-economische, onderwijskundige of lokale drempels die we kunnen verlagen. In vervolg op de conferentie zijn er twee bijeenkomsten geweest van de nieuw opgerichte werkgroep Klassieken in het PO (org. Lidewij van Gils) en een landelijke enquête onder leerlingen over Toegang tot het gymnasium (publicatie van de uitkomst volgt in het najaar van

2021). Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart voor een conferentie *Transferable Skills* (org. Lidewij van Gils, Ronald Blankenburg), gepland voor februari 2022.

Een andere activiteit is gericht op het delen van vakdidactische inzichten in een online *Handboek Vakdidactiek Klassieke Talen* (organisatie en eindredactie Lidewij van Gils & Ronald Blankenburg). De universitaire vakdidactici zijn betrokken als auteurs. We hopen vanuit Meesterschap schrijfweekenden te kunnen organiseren in 2021-2022.

Communicatie over de activiteiten van en mogelijkheden binnen Meesterschap Klassieke Talen verloopt via de website van Meesterschap (update in september 2021), Nieuwsbrieven van Quamlibet Info (december 2020 en juni 2021), berichten in Nieuwsbrieven van OIKOS en de VCN en via het twitteraccount van Meesterschap Klassieke Talen (@quamlibet).

### **Nascholing en advisering**

In het kader van nascholing is in maart 2021 de (online) cursus *Vertaalvaardigheid vergroten van leerlingen* ontwikkeld en uitgevoerd (door Lidewij van Gils & Suzanne Luger) en voor leerlingen, docenten en een breder publiek is tijdens de Week van de Klassieken opgetreden bij een panel *Verhalen over de Ander* (Lidewij van Gils, live stream, organisatie Allard Pierson Museum, zie publicaties), is een lezing gegeven over het *Slot van de Aeneis* (Lidewij van Gils & Jörn Soerink, live stream, organisatie Rijksmuseum voor Oudheden) en waren we onderdeel van de jury bij de *Finale Klassieke Olympiade* (online, Lidewij van Gils & Christoph Pieper). Ook is voor de Amsterdamse afdeling van het NKV de Examenlezing Latijn 2021 opgenomen in de vorm van een interview door eindexamenleerlingen (Lidewij van Gils, zie publicaties). Op 17 september 2021 zal Ronald Blankenburg een lezing verzorgen over ritmisch lezen op de Nazomer Conferentie van de VCN. Op verschillende scholen (o.a. in Alphen a/d Rijn, Nijmegen en Aalten) heeft Ronald Blankenburg vakdidactisch advies verzorgd ten behoeve van het primaire proces en de organisatie. Tot slot is een samenwerking tot stand gebracht tussen de zijnstroomcursus voor leraren Klassieke Talen (Scholae) en Alfa4all en dat zal naar verwachting leiden tot een verbeterde route naar het leraarschap voor zijnstromers (ontwikkeling per 1 september 2021 met Ronald Blankenburg als coördinator van Scholae en Lidewij van Gils als lid van het bestuur).

### **Onderzoek**

Op het gebied van digitaal onderwijs is in het academisch jaar 2020-2021 voor het eerst op grote schaal gebruik gemaakt van een digitaal commentaar op de eindexamentekst Latijn, waaraan door een groep Cicero-experts jaren is gewerkt (Lidewij van Gils, Christoph Pieper, Jörn Soerink, Olga Tellegen-Couperus, Rogier van der Wal). Een enquête onder de gebruikers (leerlingen en docenten) laat o.a. zien dat ruim 95% tevreden of zeer tevreden is (zie Van Gils & Soerink 2020 en 2021 en Van Gils & Pieper 2021).

De toegankelijkheid van het gymnasium lijkt mogelijk een knelpunt voor ons vakgebied. Voor de conferentie *Shared Antiquity* is een korte video gemaakt ter voorbereiding op de discussie (Van Gils

2021) en momenteel loopt een landelijk onderzoek onder scholieren. Dit najaar hopen we hier de resultaten van te kunnen presenteren. (Van Gils & Visser).

*Formative Assessment* als instrument voor het onderwijs VO en WO GLTC is onderwerp geweest van het onderzoek van Ronald Blankenburg en gepresenteerd op congressen en in publicaties (zie publicatielijst). Daarbij gaat speciale aandacht uit naar de inzetbaarheid van digitale informatiebronnen en verwerkingsinstrumenten, en de vakdidactische toepassing ervan in genres uit de klassieke literatuur (epos, Griekse tragedie).

Er lopen verder twee vakdidactische promotieprojecten op het gebied van de Klassieke Talen (Chelsea O'Brien, UvA en Daniel Bartelds, Leiden). Verder zal per 1 september 2021 in Leiden Sandra Karten beginnen aan vakdidactisch onderzoek als promovenda van Dudoc Alfa (begeleiding door Casper de Jonge en Lidewij van Gils). In Nijmegen zal een teacher in residence (Maud Prakken worden aangesteld. Ronald Blankenburg heeft MA-scripties begeleid op het gebied van vakdidactiek. Op 25 juni heeft hij met studenten een panelpresentatie op de internationale conferentie 'New Voices in Reception Studies' verzorgd.

### **Blik op de toekomst**

In het kader van de zijnstroomcursus Leraar Klassieke Talen (Scholae) zullen in 2021-2022 acht blended modules ontwikkeld worden onder de vlag van Alfa4all. Daarnaast werken we met de vakdidactici aan een online Handboek Vakdidactiek Klassieke Talen en organiseren we voor de collega's van GW een conferentie over Transferable skills in Humanities. Tot slot continueren we de in 2021 opgestarte werkgroepen Klassieken in het PO en Gepromoveerde en promoverende docenten in het VO.

### **Publicaties**

Blankenburg, R. J. J. (to appear in 2021). *Metri Gratia: Homeric Performance, Performativity, and Performability*. In: *Dramaturgias 2021*.

Blankenburg, R. J. J. (to appear in 2021). *Back to the Future: A Formative Approach to Ancient Languages Teaching*. In: *Transmitting a Heritage: The Teaching of Ancient Languages from Antiquity to the 21st Century*. Jerusalem. Polis.

Blankenburg, R. J. J. (2021). *Laboratorium Homerus: hart van de studie, ziel van de humaniora*, In: *Kleio 2021*: 106-113.

van Gils, L. W., & Pieper, C. (to app. in 2021). *Creating an online commentary*. In *Cicero Digitalis: Cicero and Roman Thought in the Age of Digital Humanities*

van Gils, L. W. & Soerink, J. (2021) *Complotten ontmaskeren* In: *Hermeneus*. 93, 1, p. 30-33

van Gils, L. W. & Smit, B. (2021) Shared Antiquity. In: *VCN Bulletin*. p. 19

van Gils, L.W. et alii (2020) [www.cicerogaatverder.nl](http://www.cicerogaatverder.nl) Online commentaar op Cicero's verdediging van Sextus Roscius uit Ameria.

van Gils, L. W., & Soerink, J. (2020). Vadermoord online. *Prora*, 25(4), 22-23.

van Gils, L. W. (2020). "Moeten we dit weten voor de toets?". *Klassieken.nu*  
<https://klassieken.nu/2020/12/18/moeten-we-dit-weten-voor-de-toets/>

van Gils, L. W., & Soerink, J. (2020). Vadermoord online. *VCN Bulletin*, 45(178), 16.

### **Online lezingen, debatten etc.**

Blankenburg, R. J. J. (2021). Digitally Forward? Formative Teaching of Classics in the Digital Age. Paper gepresenteerd op de internationale online conferentie *Vitae discimus*, Tblisi, 24-26 februari 2021.  
<https://www.facebook.com/InstituteofClassicalByzantineandModernGreekStudies/>

Blankenburg, R. J. J., Wolters, L., Lommerde, N. & Maarse, J. (2021). New Voices in Classical Reception Studies. Paper en panel op de internationale conferentie *Reception Studies: State of the Discipline and New Directions*, Palmerston North (NZ), 25-28 juni 2021.

Blankenburg, R. J. J. (2020). Changing the Mask: Formative Teaching of Ancient Greek Theatre in the Digital Age. Paper gepresenteerd op de internationale online conferentie *Ancient Greek Theatre in the Digital Age*, Bari, 28-29 september 2020.

Blankenburg, R. J. J. (2020). Politics a Myth? How Protagoras' Construct Shipwrecks on Covid-19. Seminar in de online Swansea Seminar Series Myth and Politics, Swansea, 5 oktober 2020.

Blankenburg, R. J. J. (2020). Surfing the Waves First: Virtual Reality and Algorithms in Early Greek Epic. Paper gepresenteerd op de *Covid-19, Crossover, and Corporeality Conference (6/9 Dec.)*, Ramat Gan, 9 december 2020.

van Gils, L. W., & Pieper, C. Creating an online commentary. In *Cicero Digitalis: Cicero and Roman Thought in the Age of Digital Humanities*. Vercelli / Turin, February 2021.

van Gils, L.W. (2021) Verhalen over de ander. *Week van de Klassieken 2021*.  
[https://www.youtube.com/watch?v=h1FggPlz6DI&list=PLleM\\_kGdxaNrm9gz0hffPyUFZX8bQuNVs&index=4](https://www.youtube.com/watch?v=h1FggPlz6DI&list=PLleM_kGdxaNrm9gz0hffPyUFZX8bQuNVs&index=4)

van Gils, L.W. (2021) Eindexamenlezing Latijn 2021. *NKV Amsterdam*  
[https://www.youtube.com/watch?v=INxClPXlIR8&list=PLleM\\_kGdxaNrm9gz0hffPyUFZX8bQuNVs&index=3](https://www.youtube.com/watch?v=INxClPXlIR8&list=PLleM_kGdxaNrm9gz0hffPyUFZX8bQuNVs&index=3)

van Gils, L.W. (2021) Toegankelijkheid van het gymnasium. *Shared Antiquity*  
[https://www.youtube.com/watch?v=ZAYEvJ5oWDC&list=PLleM\\_kGdxaNrm9gz0hffPyUFZX8bQuNVs](https://www.youtube.com/watch?v=ZAYEvJ5oWDC&list=PLleM_kGdxaNrm9gz0hffPyUFZX8bQuNVs)